

MAANDBLAD VAN „OUD-UTRECHT”

VEREENIGING TOT BEOEFENING EN TOT VERSPREIDING VAN DE KENNIS
DER GESCHIEDENIS VAN DE STAD EN DE PROVINCIE UTRECHT

OCTOBER
1954

ONDER REDACTIE VAN:
H. DE JONG

27e JAARGANG
Nº 10

UITGAVE DER VEREENIGING. ADRES: MAJELLAPARK 61, UTRECHT
Gironummer 575520 ten name van de Vereeniging „OUD-UTRECHT”

De Commissaris der Koningin aanvaardt het Ere-Voorzitterschap

Bij zijn vertrek uit Utrecht heeft de heer M. A. Reinalda, die op 1 Juli het ambt van commissaris der Koningin in de provincie Utrecht had neergelegd, de wens te kennen gegeven van het ere-voorzitterschap der vereniging Oud-Utrecht te worden ontheven.

Het bestuur van Oud-Utrecht heeft dit verzoek uiteraard ingewilligd en de heer Reinalda zijn hartelijke dank betuigd voor de belangstelling, welke hij tijdens zijn ambtsperiode te Utrecht toonde voor het werk der vereniging.

Vervolgens nam het bestuur van Oud-Utrecht het besluit om de opvolger van de heer Reinalda, mr C. Th. E. graaf van Lynden van Sandenburg het ere-voorzitterschap aan te bieden.

De nieuwe commissaris der Koningin heeft zich bereid verklaard dit ere-voorzitterschap te aanvaarden. Het bestuur van Oud-Utrecht nam hiervan met blijdschap kennis en acht het een voorrecht, dat het werk der vereniging de steun van het hoofd der provincie mag ontvangen.

Graaf van Lynden van Sandenburg was overigens reeds lid van Oud-Utrecht, zodat men van zijn instemming met het werk der vereniging al overtuigd was.

De vereniging ontvangt in hem haar derde ere-voorzitter. Want voordat de heer Reinalda in 1950 als zodanig optrad, had (sinds 1924) dr J. P. Fockema Andreae deze functie vervuld.

VERBOD VOOR ARNHEMSE BURGERS VAN ACTIEVE DEELNEMING AAN DEN STRIJD TUSSEN BOURGONDIË EN BREDERODE IN 1456.

Den 7den April 1455 werd Gijsbrecht van Brederode, domproost te Utrecht, op de gebruikelijke wijze tot bisschop van Utrecht verkozen door de vijf kapittelen van de bisschopsstad. Filips de Goede wist evenwel te bewerken, dat de Paus niet den wettig gekozene bevestigde, doch zijn bastaardzoon David tot bisschop benoemde. De stad Utrecht was in dit conflict op de hand van Gijsbrecht. Aangezien de pogingen van Filips den Goede om Gijsbrecht met zijn aanhangers tot afstand te bewegen niet snel genoeg tot een resultaat voerden, begonnen Hollandse troepen zich meester te maken van grote delen van het Nedersticht. Hierdoor zag zich Gijsbrecht genoopt in Augustus 1456 te IJsselstein met den Bourgondischen hertog te onderhandelen; David kon zijn plechtige intrede binnen Utrecht doen. In zeer korten tijd volgde daarop de tocht der Bourgondiërs over de Veluwe; in September gaf de stad Deventer het verzet op en vervolgens het verdere Oversticht. Men kan dit nalezen in het vlot geschreven proefschrift van Dr. Zilverberg ¹⁾.

Toen de nood te Utrecht het hoogst was, nog voor er te IJsselstein onderhandeld werd, in Juli 1456, was men te Arnhem bevreesd in den strijd betrokken te raken tezamen met het Veluwse land. De magistraat van Arnhem verbood daarom aan haar burgers om dienst te nemen bij een der strijdende partijen:

„Om rusten ende vreden wille onser stat ende des lants Veluwen sijns die here ende burgermeisteren, schepene ende rait der stat van Arnhem eendrechtlick overkomen ende laten enen igelicken weten bi sijnre burgerschap, dat nyemant van onsen burgeren off ingesetenen an enniger syden, dat weer *Burgondiën* off *Brederode mit der stat van Utrecht*, en dyene. Ende off yemant an enniger syden dyende, die sal alle die vede uyt buten onser stat ende vriheit blyven. Ende quamen die dairen baven bynnen onser stat off vriheit, die solden dairom ontburgert wesen ende nummermeer onse burger weder werden moigen, ende solden dairtoe der stat verboeren veertich pont also ducke ende vake als dat geschiede. Overdragen des Vridaigs post translacionis Martini anno Domini etc. Lsexto' ²⁾.

A. J. MARIS

---

1) Dr. S. B. J. Zilverberg, David van Bourgondië, bisschop van Terwaan en van Utrecht, 1951, blz. 10—21.

2) Rechterlijk archief der stad Arnhem, gerichtssignaat 1435—1499, fol. 7 vso, 1456 Juli 8.

TWEE MENINGEN OVER UTRECHT.

In het Jaarboekje van Oud-Utrecht van 1925 komt een levensbericht voor betreffende dr A. W. Bronsveld, emeritus-predikant, die op 30 November 1924 was overleden. Dr Bronsveld, die 85 jaar oud werd en sedert 1880 in Utrecht woonde, heeft vaak over de stad geschreven, haast steeds in waarderende zin.

Maar nu troffen wij in het vroeger bestaande maandblad „Stemmen voor Waarheid en Vrede,” dat door Bronsveld geredigeerd werd, deze eigenaardige uitlating van de predikant aan. Het is een oordeel over Utrecht in de maand Augustus en komt voor in de jaargang 1906 van bovengenoemd maandblad.

Bronsveld zegt: „Utrecht is een stad, die mij niet alleen telt onder haar burgers, maar ook onder haar vrienden. Ik houd van Utrecht, wat velen, die hier wonen, mij niet nazeggen. Ik sta nog dikwerf stil, om te genieten van zoo menig fraai stadsgezicht; ik houd van ons onvolprezen plantsoen; ik houd van den ouden, hoogen Dom; ik houd van onze nieuwe, keurige parken met hun vijvers, en fonteinen en bloemenschat — maar in de maand Augustus in de hoofdstad van het Sticht een unheimisch oord.

Die het niet gezien heeft, kan zich geen voorstelling maken van den doffen, doodschen indruk, dien Utrecht dan te weeg brengt. Men wandelt er dikwerf alleen door lange straten, waarvan bijna alle huizen gesloten zijn. Er hangt een onaangename, zeer drukkende lucht tusschen de boomen op de pleinen en langs de grachten. Men komt er bijna niemand tegen, en wie men nog ontmoet zijn onbekenden. In de grote magazijnen zitten de bedienden achter de glanzende toonbanken te sluimeren of zich te vervelen.

De marmotten slapen in den winter en Utrecht slaapt in den zomer. Mij is in ons vaderland geen stad bekend, waarin de pols van 't maatschappelijk leven des zomers zóó flauw en mat klopt als in Utrecht. Amsterdam wordt voortdurend bezocht door vacantievierende vreemdelingen; Rotterdam blijft zijn handelsleven voortzetten, gelijk de Maas er onvermoeid door blijft stroomen; Haarlem wordt verlevendigd door de equipages van hen, die in de schoone omstreken hun zomerverblijf hebben; 's Gravenhage wordt overstelpt door bezoek. Maar Utrecht? Enkele vreemdelingen komen om den Dom te bestijgen, of om examen te doen, of een vergadering bij te wonen — maar voorts schijnt alles en een ieder er te dommelen. Geen frissche luchtstroom spoelt er door de straten. De dampkring drukt en weegt zwaar op onze ledematen, en doet krachtig verlangen naar veerkrachtige zuivere lucht.”

Een hedendaags oordeel over Utrecht geeft dr L. van Egeraat in de pas verschenen Gids voor Nederland, die bij Allert de Lange in Amsterdam is uitgekomen. De heer Van Egeraat schrijft:

„Van deze stad hebt ge grote verwachtingen: zij is met haar ruim 240.000 inwoners de vierde stad des lands, een der belangrijkste handelscentra van West-Europa, stad van de jaarbeurzen en de congressen, de oudste stad boven de rivieren, belangrijk onder de Romeinen, bloeiend onder het bestuur der bisschoppen, medisch centrum, zetel van het katholiek kerkgenootschap, spoorwegmiddelpunt, hart van Nederland.

De teleurstelling is echter overeenkomstig: de stad mist een typisch karakter. Inderdaad zijn er mooie stadsgezichten, inderdaad beheerst de gotische Domtoren de stad, inderdaad onderscheiden zich de grachten doordat de waterspiegel erg laag is en zo pakhuizen en zelfs bomen onder de straat liggen. Maar de mooiste stadsgezichten zijn verdwenen; meer dan elders werd het stadsbeeld door de speculatie bepaald. De bouwwijze van 1880 tot 1920 domineert en wat daarna werd gebouwd, kan niet overtuigen. Het postkantoor is interessant maar als monumentaalbouw weinig geslaagd. Het bestuursgebouw der Nederlandse Spoorwegen heeft iets van een redenaar, die niet uit zijn woorden kan komen en nu grote gebaren van handen gaat maken. Bovendien schijnt Utrecht een stad, die tussen meerdere bestemmingen zweeft; zij is eerezuchtig, té eerezuchtig.

Maar toch is zij een teken van tegenspraak. Er zijn er die haar zéér schoon vinden en een Drift en een Plompetorengracht zonder weerga noemen. Soms wordt men inderdaad plotseling door bepaalde schoonheid getroffen. Van resten der oude wallen bij voorbeeld, heeft men wandelplaatsen gemaakt, iets wat Amsterdam en Rotterdam toch verzuimd hebben en die ervan getuigen, dat de begrippe stad en natuurschoon elkaar niet uit behoeven te sluiten. En hoog boven deze merkwaardige stad uit zingt altijd de Dom.....”

Twee meningen. De eerste doet denken aan wat prof. dr J. J. van Oosterzee in 1869 dichtte over de stad en waarin hij de Domtoren in zijn verbeelding zag prijken met een grote slaapmuts op. Als Bronsveld nu nog eens kon rondkijken in de stad, zoals zij zich in Augustus voordoet, zou hij zijn oordeel van 1906 wel herzien. Daarover kunnen wij dus gerust zijn.

Wat de mening van dr L. van Egeraat betreft, daarover moet u zelf uw oordeel eens bepalen. Het behoort tot de goede toon om kwaad te spreken van Utrecht. Maar het verwijt van eerezuchtigheid, zelfs met de nadrukkelijke toevoeging „ál te eerezuchtig” is deze stad bij ons weten nooit eerder toegebracht.

de J.

VERSUFTE OUDE MANNETJES?

Vorige maand heeft de „Bond Heemschut” te Culemborg zijn jaarvergadering gehouden. Op deze bijeenkomst is o.a. het jaar-

verslag uitgebracht. De secretaris, de heer Ton Koot, zegt daarin nog eens zeer nadrukkelijk, dat de Bond Heemschut geen vereniging is tot behoud van oude huizen, maar een bond van verenigingen, die zich ten doel stelt te waken voor de schoonheid van Nederland.

Nooit verzet Heemschut zich tegen sloping of neemt hij stelling tegen nieuwe bouw om het slopen of om het nieuwe te bouwen. De bond verzet zich pas, wanneer gemeend wordt, dat de schoonheid in gedrang komt en zinloos oude schoonheid wordt opgeofferd, zonder voldoende waarborgen, dat passende nieuwe schoonheid wordt geschapen.

Nu in steeds groter kring van het publiek doordringt, dat met de afbraak van monumenten waarden van grote betekenis en van diepe zin voor onze nationale beschaving aangetast worden, nu men gaat beseffen, dat ingrijpende maatregelen dienen te worden genomen om hieraan een halt toe te roepen, nu menen zij, die zich zo graag verstouten zich te scharen onder de vlag der vooruitstrevendheid, de Bond Heemschut in de hoek der versufte oude mannetjes te moeten plaatsen om aldus het werk van de bond te kunnen kleineren. Zo zou de bond een lastige rem op de vooruitgang zijn.

De bond is niet bereid mee te gaan met hen, die menen dat alles aan het voortdurend toenemende — en volgens de huidige ontwikkeling onverzadigbare — verkeer moet worden opgeofferd.

Hij stelt zich op het standpunt, dat het hoog tijd wordt om na nauwgezette wetenschappelijk verantwoorde analyse, aan dit verkeer zodanige beperkingen op te leggen, dat de economische ontwikkeling niet wordt geschaad, maar ook de schoonheid en de harmonie van stad en land niet wordt ontwricht.

Hoe vreemd het ook moge klinken: in een cultuurland als het onze prijkt de laatst genoemde voorwaarde meestal niet op de agenda's van de vergaderingen, waar in verkeerszaken het laatste woord wordt gesproken, aldus het verslag.

Jarenlang heeft de bond de aandacht gevestigd op de noodzaak van een verantwoorde monumentenzorg ter plaatse, geleid door een bekwame functionaris die, als stadsconservator, met ruime bevoegdheden bekleed, de aesthetische verzorging van de binnenstad onder zijn supervisie krijgt. Dit doel is vooralsnog niet bereikt.

Tot zover het jaarverslag van Heemschut. Wij hebben een gedeelte vet laten zetten, namelijk de passage, waarin de bond wordt aangezien voor een hinderlijk stel oude mannetjes.

Dezelfde waardering geniet Oud-Utrecht. Wie bij voorbeeld bij de publicatie van het structuurplan voor Utrechts binnenstad niet direct zijn „wees gegroet met jubeltonen” laat horen, maar een bedenkelijk gezicht trekt op het zien van sommige détails, wordt onmiddellijk geplaatst in de rij dergenen, die een stad met stegen en krotten als hun hoogste ideaal beschouwen.

OUDE NUMMERS VAN OUD-UTRECHT.

Zoals reeds eerder is gemeld, zijn losse nummers van het Maandblad voor de leden gratis verkrijgbaar. Men wende zich tot het adres der redactie. Er bestaat vrij veel navraag naar afzonderlijke nummers. Wij kunnen uiteraard alleen maar helpen „zolang de voorraad strekt”.

Gelukkig zijn er geregeld leden der vereniging, die oude exemplaren van het Maandblad, welke ze vaak jarenlang netjes bewaard hebben, ter beschikking stellen van de vereniging. Een dergelijk gebaar wordt bijzonder gewaardeerd want anderen kunnen we er gelukkig mee maken.

Wij mogen er wel zeer op aandringen, dat degenen, die hun oude nummers of jaargangen tóch aan de voddenman willen meegeven, de vereniging gedachtig zullen zijn.

Momenteel weten wij van een lid, dat alle jaargangen compleet heeft, maar „titel en inhoud”-blad van 1938 (jaargang 13) niet. Is er iemand, die dit wél bezit en op het verder bewaren geen prijs stelt? Hij weet de weg en kan zich overtuigd houden van de grote dankbaarheid van de verzamelaar.

Door de grote aanwas van nieuwe leden, het laatste jaar, hebben wij vrijwel geen exemplaren meer van de nummers Januari, Februari en Maart 1954 van het Maandblad. Wie daarvan wat over heeft bewijst de vereniging een dienst de exemplaren terug te zenden.

BOEKAANKONDIGING

W. Grapendaal, De buurtschap Austerlitz in het licht der historie.

Als een gestencilde uitgave verscheen onlangs dit boekwerkje en wel ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan der buurtschap Austerlitz. De heer Grapendaal die het samenstelde, is commies ter gemeentesecretarie van Zeist en kon dus gemakkelijk de weg vinden naar de archiefstukken van Zeist, onder welke gemeente Austerlitz immers hoort.

Op zorgvuldige wijze heeft de schrijver de historie van de merkwaardige nederzetting nagegaan. Een geweldig voordeel, dat deze historie maar zo kort is en dat men van het ontstaan vrijwel alles weet; wij krijgen nu een compleet overzicht. De heer Grapendaal laat ons een blik slaan in de plannen van generaal Marmont, waarbij hij er nog eens de aandacht op vestigt, dat de pyramide niet gesticht werd na de slag bij Austerlitz maar ervoor, zodat het dorp aanvankelijk een an-

dere naam droeg. Volgens de overlevering zou dit „Marmontville” zijn geweest, terwijl de pyramideheuvel als „Marmontberg” werd aangeduid. Pas in 1806 kreeg de buurtschap officieel de naam Austerlitz, namelijk bij decreet van Lodewijk Napoleon, die haar ook meteen maar tot stad verhief!

Wij volgen dan de ontwikkeling van het plaatsje en krijgen tientallen namen onder ogen van de eerste bewoners. Lange tijd is de door Lodewijk Napoleon uitgedachte stad nog een onzalig oord op de zeister hei gebleven, dat b.v. pas in 1844 een school kreeg, hoewel er toch al 130 kinderen woonden. Ter illustratie van de toestand der volksgezondheid aldaar zij meegedeeld, dat op de begraafplaats te Austerlitz van 1871 tot en met 1940 451 lijken werden begraven, waaronder 228 van kinderen, die de leeftijd van twee jaar nog niet hadden bereikt....

Van kerkstichting is pas sprake in 1861. Behoorlijke verkeersmiddelen blijven lang

uit, op de openbare veiligheid kan de eerste tientallen jaren niet geroemd worden, aan een oordeelkundige bewerking van de gronden wordt voorshands in Austerlitz niet gedaan. Eigenlijk wordt de buurtschap pas in deze eeuw een ordentelijk dorp. Van aanzien herinnert het vandaag nog aan zijn eigenaardig ontstaan: er zijn eigenlijk drie kernen, namelijk de pyramide, de hervormde kerk en de school met omgeving. Op de laatstgenoemde plek is Austerlitz het meest karakteristiek maar een echt dorp lijkt het

nog steeds niet.

Er volgen na de beschrijving van de levensloop der buurtschap nog wat persoonsbeschrijvingen: generaal Marmont, de familie De Beaufort, meester Gramser, schoenmaker Van Nieuwenhuizen, dokter Hermans en dominee Barendrecht. Het is goed gezien van de heer Grapendaal om afzonderlijk de aandacht op deze personen te vestigen, wier namen in de geschiedenis van Austerlitz telkens naar voren komen.

de J.

KLEINE MEDEDELINGEN

Groene brievenbussen, een stichtse specialiteit? Onlangs vierden de rode brievenbussen hun veertig (of vijftig?) jarig jubileum. Er werd toen in de pers meegeedeeld dat één brievenbus, die tegenover het koninklijk paleis Soestdijk, ten pleziere van Koningin-Regentes Emma indertijd bij bijzondere beschikking van de directeur van P.T.T. voor alle tijden van de rode kwast werd gevrijwaard, en dat bij postexamens wel de vraag werd gesteld hoeveel groene bussen er nog aanwezig waren.

Welnu, als de examinatoren het antwoord: „één” verwachtten waren zij niet op de hoogte, want Jutphaas verheugt zich ook nog in een bus „in his green old age” zoals de Engelsen van een welvarende grijsaard zeggen. Mocht een der lezers er nog een weten dan moge hij dit ook in het Maandblad vermelden. M. R.

De Valk weer bewoond. Korenmolen De Valk, staande op de oude vestingwal te Montfoort langs de grote verkeersweg Gouda—Utrecht, die vele jaren in staat van verwording verkeerde, is thans geheel gerestaureerd en bewoond.

De Schoonhovense Courant vertelt er van: „Het heeft maar een haar gescheeld of de oude molen was afgebroken. Een sloopvergunning was reeds afgegeven en de houten omloop was sinds lang verdwenen. Totdat in het begin van 1953 de molen in eigendom overging aan de aannemer en timmerman André Versteeghen te Montfoort.

Met al de energie die in hem was, wist hij autoriteiten en particulieren ervan te overtuigen, dat sloping van dit uit 1753 daterende bouwwerk een catastrofe zou zijn.

Het rijk (Monumentenzorg), provincie en gemeente, alsmede een groot aantal particulieren, verleenden financieel hun medewerking, zodat tot restauratie kon worden overgegaan. En de heer Versteeghen heeft van de oude molen nog een praktische woning kunnen maken. Van de totale restauratiekosten ad f 26.000,— zijn 80 procent gedekt door subsidies; de overige 20 procent moest hij zelf fourneren.

En thans prijkt deze zaanse achtkanter weer in zijn oude luister. Oude eiken balkenlagen in de gevel verrot, werden ingekort en op andere plaatsen gebruikt, bij de vernieuwing van het vervallen houten geraamte. Het mechanisme — soliede van structuur — is hersteld en een brede omloop is opnieuw rondom de rietmantel aangebracht. Aan de voet van de molen ligt nog de loop van een kanon, dat straks boven de brokkelige walmuur zal uitsteken.

Het interieur van de molen maakt een zeer verzorgde indruk. De ruimte onder de omloop is ingericht als opbergplaats van materialen. De woonkamer daarboven heeft een eigenaardige vorm met zijn vele hoeken. Boven de woonverdieping bevinden zich de slaapkamers en een etage hoger tenslotte nog een slaapkamertje. Door de ramen heeft men een prachtig uitzicht op het uitgestrekte polderland-schap.

In de baard van de molen onder de as van de wieken staat met grote letters te lezen: De Valk — 1753 —

De molen als zodanig bestond reeds in 1566, doch was toen een wipmolen, behorende tot de goederen van de burggraven van Montfoort.”

Kerkplein Rijsenburg. Het Jaarboekje van Oud-Utrecht 1952 bevatte een artikel van de heer Wim Harzing te Driebergen over de historie der r.k. kerk te Rijsenburg. Daarbij plaatste hij ook een foto van het bekende pleintje voor de kerk omstreeks 1890. Thans komt de heer Harzing (in de Stichtse Courant van 3 September j.l.) op het kerkplein terug. Hij schrijft:

„Nu volgens de courantenverslagen onze gemeente in het bezit gekomen is van het gehele kerkplein, zal de tijd wel aangebroken zijn, om dit nu op te nemen in de plantsoendienst, zodat het wat verzorging betreft, kan gaan wedijveren met Wildbaan, Rosarium, Oranjevijver, om maar enkele te noemen.

Te lang is het typische en interessante dorpsplein verwaarloosd, doordat de eigenaars ervan, die elders woonden, er zich weinig aan gelegen lieten liggen.

Indien we er oude foto's op naslaan, dan zien we hoe in vroeger jaren het kerkje en de omliggende huizen van dit pleintje prachtig gelegen waren in „'t rank geboomte'”.

Tot plm. 1914 stonden er de prachtige, statige beuken met hun gespierde stammen, bomen van over de honderd jaar, immers geplant in 1810. Op een gravure uit 1829 zien we het hele pleintje bezet met slanke boompjes. Door op tijd uit te dunnen en te rooien groeiden de anderen uit tot prachtige stammen, die op de duur een prachtige schaal verleenden aan de architectuur van kerk en pleinwanden. Na de gruwel der verwoesting, die ontstond, toen al die stoere reuzen geveld waren, heeft men in een onzalig ogenblik die domme rij lindenboompjes er neergezet. Op onoordeelkundige wijze geplant, belemmerden ze al spoedig alle uitzicht, te meer daar er vrijwel niet meer naar werd omgekeken en het snoeien achterwege bleef.

Thans zit de gemeente met de nare erfenis. Zo kan het dus niet blijven. Alle bomen dus maar omhakken? Dat zou weer een nieuw vandalisme zijn, waardoor het karakteristieke dorpsplein wéér voor een generatie vernield werd, ook al komt er iets anders voor in de plaats.

Zou het nu niet voor de hand liggen, dat we naar ons voorgelacht keken en ook thans op oordeelkundigewijze de bomen gingen uitdunnen en vakkundig lieten snoeien?

Zodoende behouden we een aantal bo-

men, die thans naar hun volle wasdom gaan groeien, nu ze er plm. 35 jaar staan.

Indien men een gedeelte er van rooit en de rest flink snoeit komt er lucht en schieten ze in de hoogte, iets wat juist nodig is om weer een goede verhouding tot de omringende architectuur te krijgen. Als er vernieuwingen moeten worden aangebracht moet dit toch niet gaan ten koste van al het schone en het karakteristieke.

En dan denk ik hierbij niet alleen aan de bomen maar ook aan de typische trotoirtjes van ijsselklinkertjes, die het pleintje omzomen en die langs de Hoofdstraat ook overal verdwenen zijn. Laten we toch met dat radicaal opruimen maat weten te houden, vooral, als we er niet iets beters en iets wat mooier is, voor in de plaats kunnen geven.

Maar denken we bij dit alles ook aan de aardige hardstenen palen, die nu, na bijna 150 jaar, nog niets van hun eenvoudige schoonheid verloren hebben, zoals ze daar, voor het gevoel, rhythmisch het plein afsluiten. Moge er met wijsheid en gevoel voor de schone waarden van ons erfgoed, besluiten genomen worden.”

Monumentencommissie gevormd. In de Provinciale Utrechtse Welstandscommissie heeft men een monumentencommissie gevormd. Hierin hebben zitting de heren mr J. J. Abbink Spaink te IJsselstein, voorzitter; G. Adriaans te Amersfoort, secretaris; ir P. H. N. Briët te Hilversum en W. Stooker te Utrecht, leden.

Gebleken is, dat bij diverse gemeentebesturen de „Voorlopige Lijst der Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst”, die uit 1908 dateert in het ongerede is geraakt. Dit is zeer funest want diverse gebouwen, die volgens deze lijst beschermd zijn, missen wegens het verdwijnen van de lijst, hun bescherming. De lijst is echter niet meer verkrijgbaar.

Als eerste taak heeft de monumentencommissie zich nu gesteld om ieder gemeentebestuur in de provincie zijn deel van de lijst te doen toekomen. Hierdoor wordt de mogelijkheid geschapen, dat de gemeentebesturen een wakend oog houden op het kunstbezit.

Verder heeft de commissie een aanvang gemaakt met het inventariseren, want er is nog veel belangrijks over, dat niet op de „Voorlopige Lijst” voorkomt. De commissie wil trachten ook deze percelen beschermd te krijgen.